

CALELLA 2016

DEN PRVNÍ - neděle

Pravidelný čtenář našeho zpravodajství se jistě neubrání dojmu, že sborová žravost je ústředním tématem našeho snažení. A je tomu skutečně tak. Neboť naše zkušenost praví, že hladové děti jsou mrzuté, nespokojené a málo výkonné. Pochopitelně i naopak, a proto také tentokrát začínáme zpravodajstvím potravinovým. Ochotní rodičové, kteří v neděli ráno pomáhali vtěsnat několik velikých hromad do útrobu autobusu, jistě nepřehlédli soupravu třiceti přepravek obsahujících dobroty i kalorie v nejrůznějším provedení, jimiž v době, kdy nebudeme v péči festivalu, hodláme zajistit životní funkce a především základní niterný soulad našich miláčků. Rovněž očekávaná může být i zpráva o krabici koláčků, jimiž paní Grauová léta letoucí zahajuje sled radostných cestovních dojmů. Paní Grauová s lítostí i mnoha omluvami a poukazem na nepřítomnost v průběhu odjezdového víkendu tentokrát ohlásila výjimečnou přestávku ve svém konání. Její letité působení však přináší první výhonky následnických snah, a tak na dnešní nejbližší zastávce (opět mekáč za Hradcem) vyneseny hned tři soupravy pozoruhodného pečiva, jež bez předchozího varování dodaly rodiny účastníků španělského putování, nejméně v jednom případě zhotovené bez přímé účasti rodičovského elementu. Navzdory brzkému nedělnímu ránu se u vrátek našeho ústavu opět zjevila jeho velitelka a k přání šťastné i úspěšné cesty s uzarděním předala krabici skvostné čokoládové rolády spolu s omluvou, že zamýšlené koláčky díky přechodnému nesouladu data a dne by byly k mání zítra ráno. „Prostě jsem měla šestnáctého až v pondělí“ vysvětlila a dodala, že na to konto uvedla v pohotovost vlastní babičku, takže s prázdnou nepřichází. Také rolády hltavě sežrány, mohu-li použít tohoto nesalónního, avšak výstižného výrazu, v blízkosti východočeské metropole. Tolik potravinový úvod.

Děti tradičně cestují nehlučně, proto je v autobuse klidno a příjemno i letitým pedagogům s nahlodanými nervy. Nejen pedagogům. Od volantu šofér Tomáš po chvíli vyjeví, jak se na naše tiché cestování těšil, zvláště tehdy, co nedávno poměrně dlouho vozil jinak založenou skupinu mládeže. Nedělní silnice jsou bez výjimky průjezdné. Nemohu se ubránit národnostně podbarvené poznámce, že zhruba na hranici moravsko české se zachmuřený ráz počasí náhle proměnil a my cestujeme pod stále jasnější oblohou a plnějším slunečním svitem. A co teprve Praha! Údolí Berounky pak okouzlí podzimně již probarvenou krajinou a my, dostatečně časově saturováni, podléháme dlouho odkládanému záměru na chvíli opustit dálnici a úzkou silničkou dosáhnout podmanivého místa nazvaného Svatý Jan pod Skalou.

Slunečné nedělní odpoledne vylákalo obyvatelstvo z doupat na čerstvý vzduch a mnozí zamířili právě sem. Parkoviště je zaplněné, ale autobus přeci jen najde místo a my po chvíli zjišťujeme, že lidstvo patrně holduje vycházkám do okolí, protože kostel sv. Jana Křtitele je prázdný. Pán, který to tady má na starost, vida skupinu, vyzve k usazení a počíná s povídáním o historii místa. Vypráví legendu o svatém Ivanovi, prvním

poustevníku na našem území, o jeho životě v jeskyni i o setkání s knížetem Bořivojem a o mnoha dalších souvislostech, očividně potěšen, že děti poslouchají a nedávají najevo nezájem. Následuje obvyklá otázka „co vy jste vlastně zač“ a poté vybídnutí k pěvecké produkci. Volíme bezpečnou Když jsi v štěstí, neboť její první půlka v unisonu dává naději, že se nerozespívaný sbor alespoň minimálně zahřeje, než se ozve čtyřhlasá část. Děti už dávno tyto příležitostné zpěvy provozují s plným nasazením a já se často podivuji, jakého výkonu je sbor schopen, aniž předcházelo podrobné hlasové rozcvičení. Tak i tentokrát. Zpívání bylo opravdu krásné, bez špetky hlasových nedostatků. Pán je potěšen a odmění nás brožurkou s mnoha podrobnostmi o Svatém Janu pod Skalou. Poté vstupujeme do poustevníkovy jeskyně a odtud do podzemního kostelíka Panny Marie, vyhloubeného ve skále jako provizorium po dobu stavby barokního chrámu. Pak už opět kličkování úzkou silnicí a brzy poté návrat na dálnici. V pravý čas. Do cíle zbývá hodina a půl cesty, a nebýt objížd'ky těsně před Tachovem, přijeli bychom docela na čas, těch pět minut zpoždění nám snad bylo prominuto. Je krátce po čtvrté odpolední, do pěti se musíme nastěhovat do kostela, rozespívat, chvíli zkoušet svůj program i dva kousky pro společné pění s hostiteli - Tachovským dětským sborem.

Tachov je nejen pohledným historickým městem, ale také sborově strategickým místem. Dlouhá desetiletí manželé Brabencovi, jejich pomocníci i sborové rodiny umožňovali sborům směřujícím k západu poslední nadechnutí před neznámou cizinou. Poté, co hranice pozbyla ostnatých drátů, sborový tok několikanásobně zesílil a nezřídka se v Tachově střídaly i dva ansámby týdně. Co nepobraly rodiny, zachránila tělocvična a karimatky. Naší letošní návštěvě v minulosti předcházely tři nebo čtyři pobyty a také tachovské děti bývaly v Šumperku vítanými hosty. Historie vzájemných kontaktů sahá do poloviny sedmdesátých let.

V půl sedmé je tachovský kostel zaplněný publikem a o minutku později koncert začíná. Zahajují domácí čtyřmi skladbami, z nichž zvláště závěrečná potěší naše pěvce - jde totiž o Zkoušku na koncert, která je v současnosti také naším repertoárovým titulem. Vbrzku přichází náš čas a sbor zahajuje Purcellovou Trubkou, pak Praetorius Ecce Maria, Boleslavský Když jsi v štěstí, Bach Wohl mir dass ich Jesum habe, Pak Fauré Tantum ergo, Poulenc Ave verum corpus, a Hanušovo Magnificat. Blok duchovní hudby končí Bokovo Quoniam tu solus sanctus s Petrovým virtuosním doprovodem. Následují dvě ze Čtyř Dvořákových duet a poté čtyři lidové písně. Mým úkolem je provedení pěti titulů ze čtrnácti, ostatní diriguje Helenka. Mám tedy dost času i klidu sledovat produkci a seznávám, že až na jedinou maličkou vadu jsem spokojen, místy nadšen. Sbor zní vyrovnaně, hlasy jsou volné, intonace průzračná, děti zaujaté a zúčastněné. Co více si přát. Po koncertě spěchám své dojmy sdělit Helence a setkávám se s nevěřícím údivem: „Mně se teda úžasně líbily ty tvé kousky, ale já jsem s nima nemohla pohnout“ a další upřesňující sdělení. A tak po chvíli docházíme k tomu, že už nás neiritují obvyklé technické nedostatky, ale místečka, na nichž se pracovalo natolik, že se začala blížit naší ideální představě. A teď, při veřejném provedení tomu zase něco chybí. Prostě že sbor si

ve skladbě zapamatoval a provádí oněch devět set devadesát detailů, ale těch zbývajících deset, krucinálfagot, nepobral natolik, aby je kdykoliv vysypal z rukávu. No, buďte klidní, zase přeháním, takovou dokonalost zcela jistě nevykazujeme, ale něco v tom smyslu už se pomalu začíná dařit.

Děti se rozešly do rodin, dospělí spěchají vyzvednout do hotelu klíče a pak na večeri do Mlejna - domečku, který Tachovský dětský sbor kdysi dávno obdržel pro naplňování svých potřeb a který se brzy stal předmětem šířivé závisti všech ostatních sborů, jež takové štěstí neměly. Stal se však také metou, k níž mnozí směřovali, a některým se to skutečně podařilo. Třeba nám a našemu úžasnému komínovému patru. Gott sei dank. Čas večere i čas další věnovány rozprávám na obvyklá témata, tedy co bylo u vás, co chystáte, jak na to či ono a mnoho dalších. V oficiálních sděleních se tomu říká výměna zkušeností. Taková rokování bývají nekonečná, proto v čase velmi zodpovědném debata přerušena a na kutě se odebráno s příslibem, že zbytek doprobereme příležitostně v Šumperku.

DEN DRUHÝ - pondělí

Ráno začalo dramaticky. Paní hostitelka nás přišla vyzvednout k hotelu v jistém stupni rozhořčení, jsouc právě v blízkém parku nechtěnou svědkyní konání muže bez domova, jenž patrně neměl kde usednout. Poté odvedla pracovní skupinu do blízkého hypermarketu, kde mělo být k odběru připraveno pečivo. Pěvectvo se mezitím začínalo scházet u Mlejna, aby se rozžehlo s hostiteli, soucitně pozorovalo jejich odchod do milovaných škol a posléze se uchýlilo do tepla sborového domečku, neboť venkovní teplota nenápadně koketovala s nulou. Autobus vonící čerstvým pečivem se neobjevoval, vytušili jsme tedy nějaký dodavatelský zádrhel. Spočíval v tom, že objednané pečivo bylo vloženo do rozpékací trouby teprve poté, co čekáním již notně vytočená paní hostitelka vlítla do zakázané zóny firemní pekárny a pěkně jim to tam pověděla. Za dvacet minut již zásobovací oddíl odnášel vonící kaiserky k autobusu a o chvíli později mládež započala s nakládáním kufrů. Náš skvělý autobus mezitím obdivován domácími, neboť tachovští nemají stálého sborového dopravce, takže každá jednotlivá jízda je sázkou do loterie, v níž se nezřídka prohrává.

Obloha, zrána pošmourná, se brzy vyjasnila a vše ukazovalo na slunný den. Ten ovšem nevydržel dlouho. Po hodině jízdy kouzelnou krajinou německého pohraničí, kde sluníčko zlatilo podzimem zbarvené listí, poetické mlžinky na lukách zhoustly a proměnily se v šedivou ohavnost zastírající výhled. Jen místy se na chvíli otevřel pohled do krajiny, ale mlha brzy zvítězila a autobus se zase hnal vpřed šedivou beztvarostí. Uvnitř zněla harfa Jany Bouškové, jež lahodným zvukem prolínala sněním malátného pěvectva. To čas od času vyhnáno do sychravého povětří, aby opět bylo kam dávat tekutiny doporučené k dodržování pitného režimu. Minulo Německo, krátce jsme vstoupili na rakouské území v oblasti ocásku, který na mapě neukázněně vyčnívá západním směrem. Po pouhé půlhodině nás bolestnými citoslovci vítá Švýcarsko, sdělující mnohými ukazateli, že brzy vstoupíme

do hraniční obce Au. Vstoupili jsme bezbolestně, navíc s příslibem vylepšeného počasí. Bodamské jezero, zpočátku v mlhách, pozvolna rozjasnilo líc a v brzkém odpoledni na planině vysoko nad hladinou nabídlo sličné dálniční odpočívadlo, které jsme hbitě vylepšili kuchyňskou soupravou a zanedlouho nabídli dětem převelice chutné párky, výrobcem označované jako štrasburské. Ráno čerstvě pečené kaiserky sice již poněkud zgumověly, ale přeci jen je bylo možno stále nazývat čerstvým pečivem. Model „tři nožičky na osobu“ se osvědčil, drobnější děti byly v konzumaci uměřenější, sošnější dámy ve věku sborového předdůchodu po jistém upejpání svolily ke zpracování páté, ano i šesté nožičky, takže po nevelkém naléhání byl kastrol prázdný. Jako takový pak odnesen k blízkému umývatku a tam uveden do výchozího stavu.

Jak předpokládáno, s plnými žaludky nastal čas blažené spokojenosti. Usouzeno, že děti jsou ochotné přijímat podněty k rozšíření kulturního povědomí, a předložena legenda o rytíři Rolandovi. Legenda vznikla na přelomu dvanáctého a třináctého století na základě skutečné historické události z roku 778 - bitvy Francouzů se Saracény v podhůří pyrenejském, tedy v místech, kudy zanedlouho pojedeme. Jde o rozsáhlý literární útvar o více než dvaceti tisících veršů, jejichž obsah vtěsnal spisovatel a milovník francouzské literatury Václav Cibula do nějakých pětatřiceti stran většího formátu. Tedy rozsah mimo možnosti autobusového posluchačstva. Proto rozhodnuto, že převyprávím podle stručné dějové osnovy a takto legendární příběh dětem zprostředkuji. Jenže ouha. Stručná dějová osnova sama o sobě vyšla díky spletitému příběhu poněkud objemná. Snažil jsem se o stručnost, leč čas běžel a běžel, plné žaludky záhy ukolébaly posluchače do sladkého spánku, a tak, když příběh dovyprávěn, ozval se z autobusu nesmělý potlesk tří párů dosud bdících ručiček, ač jindy jsou děti uznalé a každé poskytnuté vypravování odměňují bohatým aplausem. Tak se stalo, že děti, navzdory poctivé snaze, velikého poznání, stran Rolanda a jeho kamarádů, nedošly.

Začalo se pozvolna šerit a naděje, že bychom v nějakém skvělém čase dosáhli zamýšleného cíle, se neúprosně vzdalovaly. Osm a půl sta kilometrů přeci jenom chvíli trvá. Smířili jsme se s představou, že z autobusu se přesuneme rovnou do postele, hlavně když dorazíme před zavírací dobou. Sotva jsme se smířili, nastala záplava červených světél i bylo nám popojížděti krokem v kolonách dobrou hodinu. Ve chvíli, kdy se dálnice uvolnila, počaly děti žadonit o čurací přestávku. Iva se pokusila zavolat do hotelu a ohlásit pozdní příjezd, hotel mlčel. Zkusila to tedy přes booking.com a po chvíli nám zavolali, že paní recepční sice nepočká, ale že jsou tam nějaká tlačítka a že dovnitř se dostaneme. A když tak někde zavolat. Celé to bylo dost nejasné, ale paní řidiči v rámci svých možností udělali maximum a čtyři minuty po deváté zastavili před hotelem. Paní recepční sice nepočkala, ale udělala tu chybu, že si ještě na zápraží dávala cigárko. Ke své značné nelibosti byla vtlačena zpět a přinucena sbor ubytovat. Správně předpokládala, že mládežnický zájezd zdemoluje vybavení a ostatní hosté celou noc oka nezamhouří, proto si vyžádala kauci v hodnotě třiceti tisíc Korun českých a běda jak něco

bude! To jediné nás přimělo, abychom se chovali jako vždy spořádaně, majetku neničili, bližních ve spánku nerušili a spali a spali a spali.

DEN TŘETÍ - úterý

Právě se s kolegyněmi dohadujeme, jestli jsme dnes ráno vstávali za tmy nebo již za světla. Bylo tak i tak. Rozednilo se zřejmě během několika minut a záleželo na tom, jak si kdo nastavil budík. Každý sám posnídal ve svém doupěti včerejší snídaňový příděl a tiše se vyplížil na parkoviště, pamětliv hrozivé peněžní sankce za jakýkoliv hluk, elent či skotáctví. Slíbili jsme si, že vyjedeme v osm a skutečně jsme se v tu dobu pohnuli. Zdá se, že včerejší počasí je minulostí a čeká nás pěkný den. Zpočátku jsme ujížděli horami po obdivuhodných viaduktech a estakádách zavěšených na úbočí skal, až jsme se občas drželi sedadel, hrozila-li pod námi zlověstná hlubina. Pod horami zastaveno a nalezeno příkladné úložiště tělesného odpadu, jakož i jeho malebné okolí, které ihned děťátka zlávalo k provozování nových skupinových her, jaké dosud ve sborovém společenství viděny nebyly. Později vůkol zavládl malebný kraj, z něhož po chvíli, obklopeno nevlídnou industrií, povstalo město Lyon. Třikrát jsme překročili řeku Rhonu a poté pečlivě vybírali pohledné parkoviště, abychom připravili oběd.

Bylo z čeho vybírat, a tak v malebném hájku brzy zasyčely vařiče ohřívající szegedínský guláš a vodu na rychlou přípravu bramborových noků, které se kupodivu k szegedínu převelice hodí. Nejen vařiče syčely. Podobně si počínal hravý vítr, kdoví, zda to již nebyl mistral, a zhášel nám vařiče, dokud jsme je neobešli plotem z rozličných krabic a jiných větrolamů. I potom škodolibě zpomaloval ohřev vody, a tak zatímco guláš zvolna stydnu, deset litrů vody ne a ne zavřít. Vařič nakonec udolal vítr i vodu a převectvo v krátkém čase vylízalo kastrol, že skoro nebylo co umývat. Teda kdybychom doma nenechali houbičku na nádobí.

Nastal čas hudební osvěty. Jsme ve Francii, proto sytým ovečkám nabídnuta příslušná hudba. Autobusem burácelo Moře Clauda Debussyho a bylo by to celé působivé, nebýt velkého dynamického rozpětí skladby, takže fortissima zvučela, až chodily tiché vzkazy o zeslabení produkce, kdežto pianissima zcela zanikala v běžném provozním hluku autobusu.

Zbývala hodinka do dílčího cíle naší cesty, staroslavného Avignonu. Zastavili jsme se zde se sborem již několikrát a vždy se to odbylo procházkou po náměstí s případným zapěním a focením před proslulým mostem. Vždy nás totiž tlačil čas. Tentokrát to bylo jiné a na dotaz pánů šoférů, zda zaplatit hodinu či dvě parkovacího času, jsme upřímně odpověděli, že nevíme. Uvidíme, co se podaří. Podařilo se, že jsme si koupili vstupenky do paláce avignonských papežů a hluboce litovali, že není o dvě hodiny méně. Procházeli jsme bez průvodce a bylo to dobře. Všude byly k dispozici materiály se základními informacemi v mnoha jazycích (česky ne) v rozsahu, který dětem zcela konvenoval. Na mnoha místech byl ke zhlédnutí kratičkový filmík zabývající se právě tímto koutem paláce, opatřený titulky v angličtině. Mohli jsme minout, co méně zajímalo, a naopak neomezeně prodlévat tam,

kde lahodilo. Ten barák zvenku vypadá monumentálně, ale nudně. Nedejte se mýlit, až pojedete okolo, nelitujte penízků za vstupné a běžte dovnitř. Začíná to nenápadně, skoro byste si řekli - vyhozené peníze. Pak dojmy nabírají na obrátkách a stále více by se chtělo tam či onde prodlévat. Zvláště obrovské klenuté sály lákají k zazpívání, jehož se dopouštíme nejprve se svolením ostražité slečny, později již bez dovolení. Nikdo nám nenadává, nikdo nás nevyhání ani netvrdí, že rušíme výklad průvodců, jako tuhle v zrcadlovém sále ve Versailles. Obzvláště mě těší, že děti se samočinně shlukují kolem Helenky, která překládá nabízené informace, a pozorně poslouchají vše, co je jim předkládáno. Poté zmíněné úkazy, o kus dál na vlastní oči spatřené, rozpoznávají a komentují. Pobyli bychom déle, ale slunce spěchá k západu a ještě třeba nadělat fotografií, abychom se zde mohli podělit o nabyté dojmy. Prohlídková trasa na okamžik zavítá i na střechu paláce, ale tady závažný společenský karambol, neboť dítě z jakéhosi okénka vyhlížeující, ocitlo se v dráze výměšku jistého opeřence a takto znečněno, mohlo si pouze s protagonistou zdařilé židovské anekdoty posteskknout: „a jinejm zpívaj“. Potom již honem dolů, v poslední chvíli před uzavřením fortny do kostela se zlatou sochou Panny Marie na vrcholku věže a, jak jinak, k mostu avignonskému.

Nu, byl to pěkný nářez a nikdo si ani nevzpomněl na zamýšlený Pont du Gard, bylot' blízko sedmé, když jsme se vrátili k autobusu, jenž dvakrát parkovací čas přikupoval. Stavíme se tam jindy. Zbývá poslední hodina cesty, čas trochu kalený pomyšlením na očekávané hotelové obstrukce, o něž ve Francii nikdy není nouze. Zase vedle. Předně sám od sebe zavolal recepční hotelu Ibis Budget, zda má rezervovat místo pro autobus za druhou bránou a kdy vlastně přijedeme. Páni šoféři hlasitě zavýskli, protože věděli, že místo za druhou bránou je jediné možné, v opačném případě by dost marně hledali autobusu nocleh v nesmyslně vzdálených destinacích. Později nás vlídně přijal, ubytoval a vybídl, abychom příště volali přímo jemu, minouce zprostředkovatelskou agenturu. Děti si rozebraly komponenty k individuální konzumaci večerí i snídaní, Martina miláčky obešla, předala informace, popřála dobré noci a hotel (tedy námi obývané lokality) se ponořil do spánku.

DEN ČTVRTÝ - středa

Tak dnes to tedy nebude jednoduché. Myslím sepsat všechny dojmy, bylot' jich neúřekom, jak by vhodně poznamenala Janka. Hotel Ibis Budget jsme opustili spořádaně i bez výhrušné peněžní sankce. Odstartovali dokonce pět minut před osmou a jedouce slunným krajem, převážně rovinatým, za rovné dvě hodiny dosáhli pohraničních soutěsek, za nimiž hrdinně skončil již zmíněný rytíř Roland. Vzhledem k tomu, že předešlého dne spleť příběh záhy ukolébala pěvecké rytířstvo do spánku, provedena rekapitulace ve dvaceti větách, prostě taková klipovitá zkratka, přijatá s velkým porozuměním. Helenka přidala souvislost s obsahem textu Litanií a la Vierge Noir Francise Poulence

(Reine, a qui Roland consacra son épée, priez pour nous...), a tak bylo připovzdělání mládeže v této oblasti učiněno zadost. Nádavkem promítnut filmík o pamětihodnostech Barcelonských, poté obtěžování pěvectva ustalo.

Na Španělské, pardon, katalánské straně spočítali čas a kilometry a rozhodli zavítat ještě do Gerony a navštívit její pověstnou katedrálu, prostor s největší šířkou chrámové lodi v Evropě. Mělo to být velmi stručné, ale tak docela nebylo, protože nešlo jinak, i kdybychom oběd měli zmeškat. K autobusu se vrátili za necelou hodinku přeplnění dojmy z úžasného prostoru i akustiky chrámu, kde nám opět nikdo zpívání nezakazoval. O hodinu později jsme se již pokoušeli nezapomenout vyložit vše potřebné z autobusu, který pak neprodleně odcestoval na daleké parkoviště. Hromada osobního i sborového majetku pak karavanním způsobem přepravena do hotelu nesoucího honosné pojmenování Continental a pamatujícího lepší časy. Zavazadla odložena v nevelkém prostoru před recepcí a sestoupeno do podzemí, kde již voněla rozličná dobrá jídla, nabízená k výběru ad libitum. Pěvectvo s péčí a rozmyslem přistoupilo k doplnění kalorií a poté zatoužilo uchýlit se do klidu vlastních pokojíčků. Nebylo to jednoduché. Vystoupali jsme zpět k recepci, kde se právě konal úžasný řev doprovázející ubytování dětiček z Gibraltaru. Řvala dáma, která se pokoušela vyniknout nad řvoucí ansámbl, a přimět svěřenou mládež k poskytnutí dokladů, převzetí hotelových průkazů a následně vyzvednutí klíčů. Slabá půlhodinka to spravila, pak jsme v deseti minutách v klidu učinili totéž, podělili se o chaoticky nakupená zavazadla a rozlezli každý do svého doupěte.

Neučinily tak pouze Iva s Helenkou, které se vydaly do festivalového centra ohlásit příjezd sboru. Byli prý moc rádi, že jsme tady, a obě dámy odměnili asi dvaceti kilogramy brožurek, plánek a prospektů. Dopotácely se s tím k nejbližší kafetérii a počkaly na nás, což netrvalo dlouho.

Sbor zatím, po bleskové půlhodinové siestě, vyrazil v jejich stopách a dost se nachodil. Od hotelu Continental je to jednoduché. Dva bloky přímo, pak doprava po jediné nákupní tepně městečka stále za nosem a za nosem až ke kostelu (a je to dobrý kilometr), pak trochu cik cak a k radnici (zde převzato dvacet kilo papíru), dále ještě tři bloky na nóbl třídu Riera de Capastre, kde se řadí festivalový průvod. Nejprve vytáhneme karimatková sedátka (dar přítele SVČ Doris) a usedneme na příjemně vysoký pangejt, poté přezujeme nožičky z botiček do střevíčků, rozdáme dvacet kilo papírů a jmenovek a již nás volá k zodpovědnosti blond'atá, nekatalánsky vyhlížející dáma, a v abecedním pořádku zařazuje do průvodu hned za Lidovou republiku čínskou. Dáma je součástí rozsáhlého organizačního komanda, které si pořadatel, německá agentura Interkultur, vozí s sebou po celém světě, všude, kde podobné festivaly pořádá. Průvod houstne, v čele začíná vyhrávat řízná katalánská dechovka, jiná, v malebných krojích spíše germánského charakteru, se právě hotoví k odchodu někam doprostřed průvodu. Naše dívky, které se s hudci nutně potřebují vyfotit, ještě než zmizí, vlítly do jejich houfu jako roj sršňů, a způsobily mezi postaršími pány notné rozpaky, než pochopili, že se jedná pouze o společné foto a nikoliv o náhlý hromadný výskyt nelegitimních potomků.

Potom se s focením roztrhl pytel a způsobili to Číňané, kteří se do našich krások okamžitě zamilovali, opřekot se jeden za druhým vřazovali do našeho houfu a se sladkými výrazy ve tvářích se nechali zvěčňovat pro obdiv budoucích generací. Pár minut po čtvrté se průvod pohne a potom klikatě prochází uličkami letoviska, jsa místy klidnějším, místy rozjásaným, podle toho, jaká národní letora právě prochází. Nositelé národních letor jsou pak následující: Bolívijsci, Britové, Češi, Dánové, Estonci, Finové, zpěváci z Gibraltaru (Džibraltarci mi nějak nesedí), Chorvati, Indonésané, Íránci, Izraelci, Italové, Katalánci, Litevci, Lotyšci, Němci, Norové, Rakušané, Slovinci, Surinamci, Švédové a Švýcaři. Dobře-li počítám, celkem dvacet dva národností zastoupených čtyřiceti devíti sbory. Bratru dva tisíce pěvců. Na chodnících posupně zahlížejí či jásavě aplaudují skupinky občanů, patrně podle toho, dotýká-li se tento pestrý zvěřinec jejich posezónního klidu nebo jásají nad posílením vadvnoucího byznysu.

Dopravní tepna na okraji města, na níž proud aut nikdy nepomíjí, je násilně přerušena zásahem policie a mnohasetmetrovy průvod vpuštěn přes silnici do městského parku. V jeho nejvyšším patře, v jakémsi amfiteátru obklopeném piniami, dojde k slavnostnímu zahájení. Pěvci statečně pochodují, do kopce mnozí značně funíce. Zkratkou po příkrém schodišti se blíží postava zdálky připomínající chlupatého papouška, zblízka Montezumu ve slavnostním kožichu. Vřadí se do skupiny Bolívijsců a vyjde najevo, že se nejedná o Montezumu, ale šamana ve slavnostním hábitu, později dokonce šamanku, když už pod maskou není k vydržení a světu se ukáže rozpálená ženská tvář. Dechovku vystřídalo radostné burácení reproduktorů, organizační komando bezchybně kmitá, takže brzy všichni zaujímají svá místa, pročez slečna zahazuje řeč. Její angličtina je srozumitelná, katalánština ne. Vítá, přeje, pozdravuje, doufá a věří, že... Občas někomu předá slovo a dlužno říci, že řečníci přicházejí se svou troškou v pouhých několika větách a hned se jde dál. Na terásce stojí připraveny k produkci tři sbory a hnedle první z nich je vyzván, aby ceremonii okořenil trochou zpěvu. Tím prvním sborem jsou naši staří známí Číňané. Zpívají úpravu čínské lidové písně a díky mnoha glissandům je to takové roztomilé pentatonické mňoukání. Pak ovšem tvrdě otočí směr a následuje angažovaná tvorba. My, odchovaní masovými písněmi padesátých let, si ovšem na základě vlastních zkušeností vůbec nedovedeme představit, co je v tomto oboru vůbec možné. Patos, nabubřelost, nevkus a podbízivost v takových koncentracích, že běží mráz po zádech z představy, jak asi vypadá pravá tvář politického systému této země. A v této souvislosti vůbec nechápu potřebu vrcholných politiků zaujímat odmítavé stanovisko k návštěvě člověka, jehož lidství se klaní celý civilizovaný svět. Je to celonárodní hanba. Kolikátá už?

Zpět do parku mezi pinie. Muž, který je představen jako velitel celého pěveckého podniku, obřadně vítá všechny zúčastněné země. V příslušném jazyce praví „vítejte“ a vysloví název země, odkud sbor přicestoval. Činí tak v abecedním pořádku a nositelé vlajek a cedulí s názvy států se při jeho řeči řadí na určené terásky. Už to trochu zkrátím. Jsou představeni porotci a mezi nimi i naše Jarmila Novenková, sbormistryně dětského sboru Zvonky Praha.

Zazpívají ještě dva sbory, domácí sboreček všechny ve třech minutách naučí katalánský kolový tanec sardana a celé auditorium si dvakrát společně zazpívá písně, které sborům byly s předstihem dodány. Od chvíle, kdy průvod vyšel, do společného závěrečného zpěvu uplynulo půl druhé hodiny a už nás pěkně bolí nohy. Nálada je však povznesená, program pěkně odsypává a ke konci skvěle graduje.

Minula půl šestá, máme hodinku do naplánované zkoušky před koncertem, k níž nám pořadatelé vyhradili deset minut. Pomalu se couráme ke kostelu a tam zjistíme, že je zcela prázdný, nikdo další nejeví zájem na koncert se připravovat. V těchto chvílích obvykle reagujeme rychle, a proto i dnes vlítnem dovnitř, v ústrety nám kráčí muž, který je tu od toho, a ochotně nás pouští dál, i nějaké světlo poskytne. Stále čekáme, kdy nás vyvedou a ono nic. Užijeme si tedy dobré tři čtvrti hodiny a děti vyladíme na večerní výkon. Rozmrzení způsobuje elektronické prkno na zkřížených nohách v roli klavíru, ozvučené dvojicí reproduktorů na stojanech, které mají rády zvláště basové tóny. Klavír duní rozlehlým kostelem a nejde s tím nic udělat. Vědět dříve, přivezeme svůj. Škoda, že festival dopustí takovou nedostatečnost na vlastním zahajovacím koncertě.

Potom na večeri, chvíle odpočinku a pak již potřetí na trasu hotel - kostel. Dovnitř nás ještě pustit nechtějí, někdo tam na poslední chvíli kváká. Vzápětí se však dveře otevírají, jsme vítáni a usazeni do označených lavic. Teprve teď mi dochází naše pozice. Před měsícem přišel mail s takovým hrozně blahopřejným dopisem, že jsme byli nominováni na zahajovací koncert a jestli to tak chceme. To se ví, že jsme chtěli, především proto, že děti, kromě dvou soutěžních vystoupení a nějakého prozpěvování na náměstí, mnoha vystoupení neužijí. Teď si však uvědomuji, že na zahajovací koncert asi vybírali něco, na co se lze spolehnout, a nebudu zastírat, že mi ta pozice lichoť. Na druhé straně obvyklá obava, abychom nevzbudili dojem, že se spletli.

Koncert zahajuje slovinský ženský komorní sbor VOX ANNAE, který je výborný, překvapují však drobné intonační kazy v exponovaných místech. Jdeme jako druží a bezostyšně pravím, že se to dětem moc povedlo. Začali jsme Purcellovou Trubkou, pak Boleslavský Když jsi v štěstí v kruhu kolem opravdu velikého kostela a jsem přesvědčen, že to bylo životní provedení této skladby. Kostel ani nedýchal. Na poslední chvíli učiněná změna programu (tištěné programy nebyly k dispozici, tak to nevadilo) přinesla místo Dvořákovy Možnosti Tantum ergo Gabriela Faurého se třemi sólistkami. Na závěr jistota - Bokovo Quoniam. Hovořit o vstřícné reakci publika je velmi nevýstižné. Líbilo se to opravdu moc. Po nás nastupuje smíšený švédský, patrně univerzitní sbor HÄRLANDA VOCES z Göteborgu a my zůstáváme opaření nad brilantně zvládnutými skladbami nevídané obtížnosti s mnoha působivými detaily. Vedle nás čeká opět smíšený sbor, houf drobných lidiček věku převážně studentského DIPONEGORO UNIVERSITY CHOIR, Semarang, Indonesie. S prvními tóny jsou předchozí dokonalí Švédové uvrženi do zapomnění. Patrně již dobře víte, jak obtížně se popisuje výkon sboru tak, aby byl dojem alespoň nepatrně prostřednictvím slov přenesen. Nuže pokusím se. Když sbor zpívá skladbu, co do obtížnosti evidentně nezpívateľné, s lehkostí, která ani nenaznačuje, že by

se blížil nějakým technickým limitům, když prostor vyplní měkké lahodné hlasy, jež ani v největších fortissimech nejsou ostré a nepříjemné, když prostorem plynou mnohohlasé akordy v téměř neslyšných pianissimech jako tekoucí med, z tváří zpěváků září čirá radost z hudebního prožitku bez špetky afektu a nad tím vším se vznáší jakýsi oblak nepředstíraného citu, který hmatatelně zasahuje vaši vlastní duši a vy se pouze obáváte, že ta krása s ulehnutím posledního tónu pomine, máte před sebou ten přesný důvod, proč existuje a nadále i v dnešním světě vzkvétá na první pohled tak nesmyslná disciplína, jako je sborový zpěv. Naše děti často řeší otázky spolužáků typu „a proč tam vlastně chodíte, co z toho máte?“ Protože stačí pouhý občasný záchvív toho, co jsme dnes poslouchali v tak koncentrované podobě, aby stálo za to nechat se dlouhé měsíce trápit a poslouchat věčně nespokojené komentáře sbormistrů. Oblak, co se nad sborem občas vznese, je dostatečnou odměnou za všechna utrpená příkoří. S velikým potěšením a vážností jsme po koncertě poslouchali slova obou dirigentů, švédského i indonéského, jimiž chválili zpívání našich dětí. Švéd David Molin to pojmenoval takto (volně citováno a zestručněno): „Dospělí zpěváci mohou prožitek z hudby propojit s tím, co zažili. Děti většinu těchto zkušeností mít nemohou. Obdivuji, že zpěv těchto dětí působí, jako kdyby strasti i radosti dospělých již skutečně okusili. Jejich zpívání je velmi opravdové.“ Tyto pocitové odměny jsme pod staletým olivovníkem na náměstí před kostelem poctivě tlumočili dětem a pak počtvrté odšlapali ten hotelový kilometr. Sborový zpěv i pohyb přináší.

DEN PÁTÝ - čtvrtek

Den pátý je prvním dnem soutěžním. Ráno si po dlouhé době dopřáváme delší spánek, rozpětí snídaňového času stanoveno mezi osmou a půl devátou. Po snídani chvíle rozezpívání v dusném salóncu a pak se celý průvod vydává k autobusu na vzdáleném parkovišti. Ne proto, že by páni šoféři nebyli ochotni vůz přistavit, ale proto, že pro velké vozidlo je zdejší dopravní situace mimořádně nevlídná. Také procházka po ránu organizmu jenom prospěje. Bleděmodrý štrůdl tedy obvyklou trasou zamíří ke kostelu, mine radnici i včerejší seřadiště průvodu a po chvíli dojde k ošklivému placu za drátěným plotem, kam by klidně vešlo osmdesát autobusů, ale teď, po sezóně, se tam choulí tři opuštěné kousky, jeden z nich náš. Nasupený muž u brány zastaví houf a praví, že za bránu jen přes jeho mrtvolu. Když vysvětlí proč, jeden by mu hned vyhověl: „Dovnitř pasažéři nesmí. Je to tu napsáno“, vrčí důležitě. „Proč to?“ následuje otázka. „Protože je to nebezpečné“, vysvětlí. Zanechme toho dialogu. Patrně kdysi za plného léta, kdy na parkovišti nebylo k hnutí, přejeli neopatrnému rekreantovi nohu, a ten zřejmě vysoudil majlant. Následoval obvyklý úřední orgasmus, jehož důsledkem byla cedule na bráně, a proto je parkoviště nebezpečné, i kdyby bylo zcela prázdné. A tak Tomáš nastartoval, nafoukal vzduch a jel na jiné vzdálené parkoviště, kam sbor spořádaně došel po svých, každé dítě si vzalo dvě flašky vody (k jídlu se nápoje nepodávají) a deku pro chladné noci. Pak autobus opět odjel a zaparkoval, zatímco sbor se zrychleným krokem ubíral k Mozartovu sálu, kde naplánována další desetiminutová zkouška. Paní, co včera řadila průvod, vyjádří politování,

že zkoušky mají dvacet minut zpoždění a projeví naději, že snad chvíli počkáme. Helenka praví, že když jsme před chvílí míjeli kostel, shledala ho otevřeným a prázdným. Což tak dvacet minut rozehrívání krků než bude jeviště volné? Po zkoušce dětem dopřána hodinka nákupních možností, kterou dospělí z větší části promarnili kávou. Nakoupení míříme k obědu, poté necelé dvě hodinky relaxace. Děti se zvolna dávají do gala, ale já už mířím k Mozarteu, abych vyslechl sbory z kategorie dětských, tedy do šestnácti let, do níž nepatříme díky několika přerostlým již jedincům. Dětské sbory jsou čtyři a zpívají tak i tak. Pozoruhodným shledávám sbor z Walesu, který by se mi jevil jako příjemný partner pro některá z budoucích setkání. Uvidíme, co s tím. Po čtvrt hodinové pauze začíná naše sekce - sbory do devatenácti let. Děťátka již panáčkují před barákem a nezdá se, že by jimi nervozita cloumala. Taky jim do omrzení opakujeme, že soutěž je vystoupení jako každé jiné. Vyměním pár slov s Helenkou a pospíchám zpět do sálu, přísně zde totiž dodržují zásadu nevcházet po začátku vystoupení. To velmi chválím, sbory i posluchači mohou vystoupení absolvovat v absolutním klidu. Naši kategorii zahajuje sbor konzervatoře ve švýcarském Winterthur. Dvacet dívek středoškolského věku předvádí výborný, precizní, nikoliv však strhující výkon. Následují Angličanky katedrálního sboru z Herefordu, rovněž dvacítka, rovněž sólově školené hlasy, rovněž výborný výkon, rovněž nikoliv strhující. Pak vylezou naši miláčkové a je radost na ně pohledět. Zvuku je méně, jsou mladší, ale hlavně stojí na stupních v zadní části jeviště spíše divadelního než sborového - dopředu na forbinu v tomto počtu prostě nevejdou. Zahajuje Bokovo Quoniam, s lehkostí, jistotou i podmanivostí. Jsem moc rád, že se Petr konečně pro tento virtuózní part dočkal odpovídajícího nástroje. Hraje na krátké křídlo Yamaha a má jedinou výhradu. Šířka kláves je samozřejmě celosvětově stejná. Ale jejich délka o něco kratší, než je obvyklé, takže tam, kde se ruce kříží a překrývají, trochu schází místo. Náslehuje Diffugere nives Ilji Hurníka, věc nesnadná interpretačně i posluchačsky. Přes nepatrné zaváhání sólistky vyzní velmi podmanivě a sál naslouchá bez dechu. Posledním titulem jsou Řemeslníci Zdeňka Lukáše, které v přesném tempu sbor vystříhne s dokonalou bravurou, již tato skladba předpokládá. Konec zvonec, zazpívali podle nejlepších představ, jsme spokojeni, vše ostatní jde mimo nás. Aby informace byla kompletní, ještě zmínka o posledním sboru. Je jím opět komorní sbor konzervatoře Winterthur, tentokrát sestava mladých mužů (kategorie požaduje stejné hlasy, tedy dětské, dívčí nebo mužské, jen se to nesmí míchat). Opět výborný výkon, navíc atraktivní právě díky pánskému obsazení a schopnosti dělat oči na ženské v publiku. Sečteno, podtrženo, čtyři výborné výkony. Jsem moc rád, že nesedím v porotě.

Jsme zase na chodníku před barákem, celí rozradovaní z výborného výkonu. Co teď s časem? Jsme ve sborovém oblečení, pojd'me si udělat fotku na náměstí k tomu prastarému olivovníku. Olivovník nevyšel, kousek vedle na venkovním pódiu probíhalo vystoupení jednoho z oněch dětských sborů. Nechtěli jsme dělat rozruch s focením, tak chvíli posloucháme, ale zdá se, že veškeré prahunutí po sborovém zpěvu prozatím došlo naplnění, a táhne nás to jinam. Jsme totiž v přímořském letovisku, ale moře jsme dosud

nezahlédli. Vzešel také nápad pořídit parafrázi legendární fotografie z Bulharska roku 1981, na níž sbor v úbořech pje po kolena v moři, jsa dirigován Lojzíčkem v saku a pruhovaných trenýrkách. Po chvíli tedy staneme na pláži pod nízkými oblaky a zjišťujeme, že z fotky nebude nic, neboť vlny jsou ne zcela malé a nechceme naše nové sborové oblečení vystavovat bujnému příboji, o zachlazení kotátek nemluvě. I tak si sbor užije pobřežního veselí, skotače všemi způsoby, které počasí a oblečení dovoluje. Pak již zvolna do světniček a o chvíli později k večeři. Po večeři usedám k sepisování včerejších zážitků, zatímco zbytek mašaftu opět míří do Mozartea, kde v osm hodin začíná kategorie jazz, po níž následuje sborové zpívání populární hudby. Po návratu panuje veliké nadšení mezi dětmi i dospělými, jenom Špidla brblá u schodů, že se nedočkala Gibraltaru, protože k odchodu, v zájmu dostatečného odpočinku před zítřejší soutěží, zaveleno dříve, než přišel na řadu.

DEN ŠESTÝ - pátek

Trošku jsme přemítali, jak dnešní den navléci, abychom děti před večerní soutěží neutahali a současně abychom celý čas nepromarnili poleháváním a zkoušením. Proto jsme zavrhlí celodenní pobyt v Barceloně a vypravili se na Montserrat, vědouce, že tři čtyři hodinky strávíme vsedě v autobuse, což by mohlo potřebné síly zachovat. Objednali jsme tedy prohlídku na 11.15 v naději, že i za nepříznivé dopravní situace budeme schopni v dobrém čase dorazit. Ráno jsme vychytrale sešli na snídani ještě před osmou, abychom byli úplně první a mohli bez zdržování vyjet. Prostor recepce od restaurační části oddělovala bytelná mříž - dosud nepadla osmá, odkdy snídati možno. Sotva jsme zaujali pozici, kde se vzali, tu se vzali tři drobní Gibraltarci prokličkovali mezi našimi dětmi a vloudili se až ke mříži. Naše děti se velkoryse pousmály a nechaly tak. Spěcháš? Tak jen běž. Jenže po chvíli ze schodů sestupovali další a další příslušníci této jižní evropské výspy a ti vpředu u mříže hned že pojd'te dopředu, my vám tu držíme místa. Nu, tak úplně blbce snad dělat nemusíme, i sevřely se děti v pevný šik, ukazující prstíky čelem vzad a další jedinci agresivního souboru již vpuštění nebyli. Ti tři pak, zdálo se, že kajícně, poodstoupili stranou, a tak bylo spravedlnosti učiněno zadost. Posnídali, balíčky s jídlem na celý den vyzvedli a nasedli.

Autobus uhání nejprve dálnicí, už vidíme hřeben Montserratu - „hory rozřezané“. Později se klikatá silnice zakusuje stále výše do úbočí a my občas uvažujeme, jak její stavitelé vůbec našli ve strmých svazích kousek místa, kam ji pověsit. Klášter je již nadohled a já objevuji stále nové odstavné plochy pro auta i autobusy, jež zde před lety nebyly. Popularita tohoto místa byla vždy obrovská a patrně se stále rozšiřuje všemi světovými směry. Navzdory poměrně (na Katalánsko) časně hodině autobusy přijíždějí ve štrůdlu a dokonce na vysedání se stojí fronta. Přesto jsme včas a spořádaně dorazili do příslušného informačního centra, kam se vešlo celkem asi osm lidí, což vzhledem k přílivu návštěvníků

nebylo mnoho. Tam jsme vyzvedli padesát souprav audioprůvodce se sluchátky a odkráčeli k toaletám. Poté absolvována vstupní expozice s úvodním polyekranem o historii místa a následujícími koutky představujícími Montserrat exponáty, obrazy i pomocí rozličných médií. Při zpětném kontrolním pohledu do obchůdku, z něhož se do promítárny vstupovalo, spatřena dvě zmateně pobíhající mlád'átka, marně hledající svůj kmen. „Koťátka, kde se couráte a proč se nás nedržíte?“ laskavě se táže Helenka. Koťátka praví, že si prohlížela támhlety obrázky a najednou se jim prý všichni ztratili. Koťátka jsou to stále stejná, co se jim jaksi dosud nepodařilo ovládnout všechny sebezáchovné mechanismy, tudíž je s nimi dosti starání.

Po vstřebání porce vstupních informací pokročíme dále a čas od času v různých koutcích postojíce, pouštíme si do sluchátek povídání podle příslušného číslička v obdržených pláncích. Výrazy ve tvářích dětí v takové chvíli vyjadřují celou škálu dojmů. Od napjaté pozornosti a porozumění přes usilovné napětí pochopit, či zmatek i zděšení z nevelké znalosti angličtiny po lhostejnost a znechucení nad ignorantstvím zodpovědných osob, jež nepovažují za nutné vybavit audioprůvodce také naším jazykem. Nakonec to Helenka řekne ještě jednou „po našem“ a jde se dál. Přicházíme k bazilice a po krátkém váhání vstupujeme dovnitř, volíce jistotu zaujmout místa vsedě před vystáním předlouhé fronty vedoucí k sošce Morenety, Černé Madony, patronky kláštera. Proč dáváme přednost pohodlí? Protože v jednu hodinu vystoupí se dvěma písněmi proslulý chlapecký sbor Escolania Montserrat, ansámbl založený ve čtrnáctém století a s výjimkou občasného válečného běsnění nepřetržitě trvající. Rozhodnutí bylo správné. Čtyřicet minut posezení v teple (venku panovala psí zima) ušetřilo další penzum sil před večerním výkonem, umožnilo v klidu a třeba opakovaně poslouchat zapůjčená povídání, prožít atmosféru zšeřelého chrámu a hlavně vystoupení zdejšího sboru nepromeškat. Neboť v krátké době se do baziliky nacpalo neuvěřitelné množství lidí a podle toho, jak moc se vzadu tlačili, jich ještě spousta musela zůstat venku. V poslední chvíli se hustým davem tlačilo asi tři sta osmi či devítiletých katalánských dětí, postupujících v těsném zástupu, držíce se aktovky na zádech předchozího jedince. Byly usazeny na zem před první řadou lavic i v uličce a zachovávaly obdivuhodný klid, takže nezbylo, než si obdivně říci „to jsou ale hodné a dobře vedené děti“. Pár minut před jednou hovořil příslušný duchovní, vítaje srdečně všechny zúčastněné. Připojil několik informací, vyzval ke společné modlitbě a pak již průvod montserratských hochů rozšuměl auditorium napjatým očekáváním. Vždy mě fascinoval způsob zpěvu tohoto ansámblu, samočinně navozující přívlastek „andělský“. Podobně jako před třiceti lety, kdy jsem Escolanii Montserrat poslouchal poprvé, zněla i dnes nezaměnitelná barva hlasu, podle níž sbor snadno rozpoznat z každé nahrávky. Lidstvo bez dechu vyslechlo první ze dvou obvyklých písní, ale pak už to mnohým stačilo a začali se houfně drát přeplněným kostelem ven, nehledíce na ostatní, jež by rádi v klidu vyslechli i druhý zpěv.

Po vystoupení vycházíme z baziliky a přijde mi vhodné také na Montserratu upustit naši píseň. Hned na malém náměstíčku před chrámem činíme kruh a pějeme Boleslavského

Když jsi v štěstí. Tak bych si neskromně představoval, že děti pod dojmem právě vyslechnutého zařadí nejvyšší kvalitativní stupeň. Nu nestalo se, prostorem se line mírně ospalý, místy falešný zpěv. Patrně šetří síly na večer. Nicméně prostor nabitý lidmi okamžitě utichá včetně drobných katalánských dětí, které se z kostela vyřítily s bujným řevem, jsouce zřejmě jejich sebeovládání nadoraz spotřebováno. Míříme na rozlehlé prostranství před klášterem a ejhle, zde již prodlévají všechny dětičky pospolu. Malá část z nich svačí, větší část se věnuje místní, zřejmě populární hře. Čtyři či pět jich stojí proti sobě a snaží se jeden druhého co nejsilněji kopnout do kolena, přičemž řev několika set hrdel dosahuje pozoruhodné intenzity. Náhle v jednom místě povstala změna pravidel. Velká skupina holčiček se počala otáčet každá podél své osy a aktovkou v natažených ručkách usiluje o sražení nejbližší kamarádky. Po chvíli si všimnou, že jedna z nich v takové zábavě neshledává žádný půvab, a jdou jí společně lát pro nedostatek kolektivního citění.

Ve směsi blahých i neblahých pocitů opouštíme Montserrat. Na jedné straně kouzelné místo s mnoha půvaby, zdroj neobyčejných dojmů. Na druhé straně turistické běsnění tisíců, dychtících spatřit to, o čem se tolik mluví i píše. Také my jsme svou trochou přispěli. Pojed'me tedy do Barcelony.

Tak nám to nějak samočinně časově vychází. Vysedáme na Placa Catalunya, pak Ramblou až k Miróově kulaté mozaice, šup do uličky a už jsme na náměstíčku před kostelem Santa Maria del Pi, rozuměj Pineda, však taky ta borovice před kostelem roste. Vedle kostela zasklená vrátka a my přesně ve čtyři, jak stanoveno, koukáme skrze sklo, je-li tam nějaký živáček. Živáček odemyká a vychází a ejhle, ona je to opět ona nekatalánsky vyhlížející energická blondýna jménem Jekaterina. Vydává stručné a jasné pokyny a opakuje je aspoň třikrát, zřejmě poučena, že stejně nikdo neposlouchá, a když poslouchá, tak nerozumí. Hned napoprvé pochopíme, že tady si před soutěží odložíme věci, ale jen na půl lavice, ne dál. No to jsem zvědav, jak se tam vejde padesát batohů a vaků. Tady a tam jsou záchody, ale teď žádné čurání, až po zkoušce. Věci si zatím odložte na lavice v kostele, ale všechny pěkně pohromadě, ať to nemáte všude rozcourané. Sbor před vámi dozkouší, vy nastoupíte a máte čistých deset minut. Pak odejdete vlevo, ale po vystoupení půjdete vpravo. Po zkoušce si vezměte věci támhle dozadu, sedněte si a po skupinkách pak chod'te čurat, jak vám libo.

Do puntíku splníme, což je kvitováno změknutím rysů v jinak vždy přísné tváři. Kostel je veliký, zpěv se krásně nese, zpívnem od každého něco a po deseti minutách, když protipólně veselý pořadatelský mladík významně zaklepe na hodinky, uvolníme schody před oltářem a přenecháme místo dalšímu sboru, tuším norskému, smíšenému. Učiníme zadost poslednímu obdrženému pokynu a pak se zeptáme paní doktorky, zda touží chodit po Barceloně, nebo by si raději tady pěkně v příšeří poseděla. Paní doktorka pochopí, že by si tady pěkně v příšeří měla posedět a pohlídat nám velikou hromadu vaků s koncertním oblečením, za což jsme velmi vděční. Vyrážíme tedy na procházku po Gotické čtvrti. Nejdříve ke katedrále svaté Eulálie, kam jsme původně chtěli nahlédnout,

jenže na celém náměstí i v prostoru před kostelem nebylo kam šlápnout. Unikli jsme tedy hlučícímu davu jednou z úzkých uliček, zanedlouho dorazili na náměstí Placa Jaume, poté po domluvě vnikli do předem vyhlédnutého kostela, kde nám dovoleno chvíli prozpěvovat a hlasivky v pohotovosti udržovat. Úzkou pasáží pak na Placa Real, odtud zpátky na Ramblu, pár desítek metrů k mozaice a zpět do kostela Santa Maria del Pi. No úplně krásná procházka. Ještě dvacet minut posedíme, pak vycházíme do chrámové předsíně, kde učiněn rychlý převlek do pelerín, čemuž ve vitríně za sklem asistují několikametrové obrovité figuríny, které jsou ve dnech svátků nošeny v průvodech. Pět minut před půl sedmou opět u zasklených vrátek, jest nám otevřeno a my se postupně snažíme vtěsnat vaky i batohy na vymezenou půlku lavice. To samozřejmě není možné a organizační blondýna zle vrčí. Doporučíme jí, aby to zkusila sama, pročez dá pokoj a letí běsnit na finský sbor, který využil chaosu s našimi batohy a tiše vplul na čekací dvoreček, kde ještě neměl co dělat. Blondýna je nekompromisně vyprovodí zpět na dlažbu a dáma odpovědná za průchodnost dveří je zle kartáčována.

To všechno vím z doslechu, tou dobou již více než půl hodiny sedím v kostele a poslouchám konkurenci. Našemu vystoupení předchází dva sbory, jako třetí jdeme my a po nás do přestávky ještě dva. Co k našemu vystoupení. Neshledal jsem jiných závad než mírně rozsypaná melismata v *Ecce Maria Michaela Praetoria* a nepatrnou kompoziční aktivitu třetích hlasů v *Ave verum Francise Poulence*, přesněji ve druhém „*ex Maria*“ (dodávám pro znalce), ač již dříve vyřešeno a správně provozováno. To je přesně místo, kterému odborným jazykem říkáme prasárna. Třetí - Hanušovo *Magnificat* jsem vyslechl bez dechu, jakož i vše předchozí s výjimkou obou jmenovaných zakolísání. V tomto bloku vystoupily ještě po přestávce čtyři sbory, tedy celkem devět. Ve stejné kategorii jiný den porota hodnotila dalších devět sborů, tedy celkem osmnáct. Pochopitelně jsme si nedělali žádné naděje, netušíce, jak vypadala vystoupení sborů, které jsme neslyšeli. Byly to v naprosté převaze sbory dospělácké a nepřišlo nám reálné, že by mezi nimi nebyla pěkná esa. Po soutěžním vystoupení, které mi přišlo opravdu podařené, jsem zadoufal, že by to jednu ze zlatých medailí mohlo přinést. Leč hodnocení sborového zpěvu není exaktní záležitostí, tudíž se nelze spolehnout na to, že naše pojetí bude konvenovat většině porotců. Naštěstí jsme si již dávno vytvořili zvyklost, že spokojenost nastává, byla-li naše představa o kvalitě vystoupení naplněna, což se skutečně stalo. Pokud pak představa porotců souzní s tou naší, jistě budeme nadmíru potěšeni, ne-li můžeme to s klidem považovat za záležitost vedlejšího významu.

Se začátkem přestávky rozhodnuto, že „dost' bolo spevu“ a že dětem přijde k duhu trocha spánku. Kot'átka sice protestovala, nicméně jsme je přiměli nenápadně stáhnout dlouhé sukně, pod nimiž byly patřičně oblečeny, přezout střívků a ponechat si peleríny s límci, abychom je na setmělé Ramble měli na první pohled pod kontrolou. Přestávky využil nějaký zpozdilý sbor k dodatečné akustické zkoušce, což domorodý strážce dveří vyhodnotil jako regulérní zpěv a odmítl nás vypustit na vzduch. Jaksi jsme mu vysvětlili, o co běží, ale on se po chvíli rozmyslel a před nosem přibouchl dveře posledním čtyřem

dětem se čtyřmi dospěláky. Pak se ještě chvíli dohadoval s protipólně veselým pořadatelským mladíkem a konečně podlehl. To už čelo průvodu svižně rázovalo noční Barcelonou, nic netušíce o znehybnění konce pelotonu. Teprve telefonát zastavil náš veselý pochod a po chvíli čekání obě sloučené skupiny vykračovaly kolem námořního muzea k autobusu, který věrně panáčkoval na nedalekém odstavném pruhu. Honem domů a honem spát. Dnes už to stačilo.

DEN SEDMÝ - sobota

Ráno si dopřáváme půlhodinku spánku navíc a po snídani se vyráží nakupovat. Martina s Ivou a dvěma pomocnicemi vytěží nedalekou samošku, zbytek sboru vypuštěn na trasu hotel - kostel, onu jedinou, souvisle obchody vybavenou tepnu městečka Calella. V průběhu dvou hodin děti naplní většinu svých nákupních tužeb, poté se sejdou v hotelu, dovybaví se mikinami a odcházíme na plánované venkovní vystoupení, takzvaný friendship concert. Záčíná v jednu hodinu na podestě náměstíčka vedle kostela. Stojí tam dva nízké sborové stupínky, po klavíru a festivalovém personálu ani stopy. Pár minut před jednou se objeví dvě ženy a zmateně pobíhají sem i tam, jsouce nesvé z toho, že měl být koncert venku, ale přšelo, a tak že bude v kostele, jenže v kostele jsou křtiny, proto tam zpívání být nemůže a klavír asi nebude, takže zpívejte bez něj, ikdyž, počkejte, ale jó, něco tam dáme. Čekáme, co bude, připraveni na obě možnosti. To už na stupních stojí jiný sbor, jedna z obou organizačních žen počne titěrným hlasem bez mikrofonu uvádět jejich vystoupení, čehož si nikdo na náměstí nepovšimne, proto se všichni nerušeně baví. Na to vyletí ta druhá, mnohem korpulentnější, a velmi silně zaječí cosi o respektu a vyděsí celé náměstí tak, že nastane ticho, v němž i pípání konferenciérky najde cestu ke sluchu přítomných. Po chvíli první sbor dozpívá, přišourají se dva mužové a na podestu vysadí povědomý křížový podstavec s klávesovým prknem, tentokrát ovšem bez ozvučení. Vystoupí i druhý sbor a pak na řadu přicházíme my. Náměstí, dosud patrně vyděšené, bez hlesu poslouchá a sem tam pod znělými dětskými hlasy rozpoznává záchvěvy zvuku Petrovy hry, z neozvučeného prkna znějící jak z malých bedniček k počítači. Děti se tváří jakoby nic a jsem přesvědčen, že sluchová kontrola souhry sboru s klavírem probíhá pouze při mezihrách. Nicméně vystoupení je se ctí provedeno, moc se líbí a náměstí podle toho aplauduje.

Jsme nuceni zachovat se nekolegiálně a místo poslechu dalšího sboru pelášit k obědu, aby nám nezavřeli jídelnu. Také zbytek dne je notně útržkovitý. Po obědě chvíli v hotelu, před třetí hodinou míříme do „Fabriky“, rozsáhlého objektu, který zepředu vypadá rekonstrukčně rozbouraný, ale nemáme prý se bát, je tam ještě dost správného místa, aby se tam všichni vešli. Představil jsem si nějakou halu, kam se natěsnají stovky pěvců, stojíce na jedné noze, patrně ne na své. Opak byl pravdou. Převeliký sál s místy k sezení pro téměř všechny přítomné - jen pár opozdilců postává vzadu za židlemi. Co zde pohledáváme? Přeci si všichni jdeme poslechnout, jak jsme dopadli. Vyhrává ryčná hudba,

po chvíli přehodí výhybku a ozve se populární „We are the champions“, k níž se všichni, v již mírně hysterickém rozpoložení přidávají. Pak pro zvýšení napětí ještě všelijaká představování, vítání a děkování. O chvíli později je auditorium vyzváno, aby přivítalo své sbormistry shromážděné spolu se zástupci sboru v předsálí pod dohledem přísné blondýny. Publikum znamenitě řičí a sbormistři pochodují uličkou jsouce doprovázeni dunivou hudbou evokující pochod gladiátorů. Pak se žena u mikrofonu zeptá, zda jsme napjati, čemuž odpoví bouřlivá reakce natěšených sboristů. Začne vyhlásování výsledků čtením několika naprosto nezajímavých kategorií, až ta naše, sbory mládeže do devatenácti let (přerostlý dětský, dva dívčí a mužský), vnese mezi naše zpěvule trochu vzruchu. Rozhodovalo se mezi čtyřmi sbory. Katedrální sbor z anglického Herefordu a dva sbory konzervatoře ze švýcarského Winterthur získali stříbrné medaile, k čemuž se hovořilo o jakýchsi úrovních v rámci stříbrného hodnocení. Nic nám to neříkalo a navíc jsme se nemohli dočkat, až přečtou nás, proto jsme se těmi „levly“ nezabývali. Pak se ozvalo „Czech republic“ a „Motýli Šumperk“, dramatická pauza, poté „Golden medal“, spolu s doplněním „category winner“. Takže jediní zlatí a logicky vítěz kategorie. Děťátka skákala a učinlivě ječela, jak se při takové příležitosti sluší a patří. Poté, co bylo vše dočteno a vyhlášeno, spustila opět ryčná hudba vyprovádějící přítomné ze sálu. Vyšli jsme ven, pohovořili s naší paní porotkyní a pak se neprodleně odebrali na jedinou hlavní třídu městečka, abychom vyhledali zmrzlinárnu, a tak účelně zaplnili čas zbývající do páté odpolední, kdy vyhlásování pokračovalo dalšími kategoriemi, mezi nimi i naše - duchovní hudba. Ač dosud panovala doba siesty, podařilo se najít slečnu se zmrzlinovým pultem. Iva s Martinou jí oznámily, že potřebujeme zmrzlinu, že je nás padesát a že jsme právě vyhráli soutěž. Tak co prý s tím stran nějaké slevy udělá. Slečna na to, že musí zavolat šéfovi, a když přidáme písničku, že by to nějak mohlo dopadnout. Nějak to dopadlo, zmrzlina byla opravdu dobrá a děti spokojené. Účelně zaplněný čas vypršel, přiblížila se pátá a my znovu usedli ve vyhlásovacím sále, tentokrát bez velkých očekávání. Co taky čekat v konkurenci dalších sedmnácti sborů, převážně dospělých.

Nahlédli jsme do papírů obdržných před dvěma hodinami a zjistili, že tato soutěž má velmi propracovaný systém hodnocení. Každý porotce hodnotí intonaci, hlasovou kulturu, dodržení notového zápisu skladby a celkový dojem. K dispozici má pro každou z těchto disciplín maximálně třicet bodů, s nimiž příliš neplýtvá. Do deseti bodů možno získat bronzovou medaili, do dvaceti stříbro, do třiceti zlato. Již při předchozím vyhlásování oznámili, že poroty (byly dvě) rozdělily několik poděkování za účast sborům, které se rozhodly nesoutěžit, a jednomu, co sice soutěžil, ale patrně nezískal žádný bod. Dále dva bronz, třicet osm stříbrných medailí a třicet pět zlatých. Opakovaně zmiňována vysoká úroveň soutěže. Dočetli jsme se rovněž, že každý celý bod navíc v celkovém hodnocení představuje vyšší umístění na vyšší úrovni. To byly ty „levly“. Takže nad dvacet zlato, první level, nad dvacet jedna zlato, druhý level a tak dále. Dlužno říci, že s těmi levly se ve zlatých medailích velmi šetřilo. Nejvyšší přiznaný byl level pátý,

takže ještě celých pět bodů bylo ponecháno pro neočekávaná sborová zjevení. Snad kdyby svatá Cecílie s komorním sborem andělů náhle vystoupila, aby bylo ještě kde brát.

Vraťme se k vyhlásování. Opět proběhly všechny povinné řeči, opět připochovali sbormistři, opět sestavena strategie fotografování a natáčení. Domluvili jsme se, že Iva zůstane u dětátek a pokusí se natočit jejich reakci na ohlášený výsledek, já půjdu úplně dopředu a Helenka s Míšou a diplomem se chvíli zdrží na okraji pódia, abych stačil zamířit.

Vůbec to nebylo jednoduché. Iva zvedla focení k oku celkem sedmáctkrát. Šestnáctkrát opět ruce spustila, když se nezvalo očekávané „Czech republic“. Dámy z kteréhosi sboru za námi už se tím velmi dobře bavily a současně, podobně jako naše děti, byly stále více napjaty, kdy to konečně přijde. Inu, dočkali jsme se, ozvala se Česká republika a Motýli Šumperk byli pohřbeni v záplavě nadšeného jekotu. Tohle se tedy nečekalo, byli jsme hodně napjati, ozve-li se naše jméno ještě na konci řady stříbrných medailí nebo už na začátku řady zlaté. Po nás vyhlášovali ještě nějaká zvláštní ocenění a teprve potom vítěze kategorie - naše staré známé ze zahajovacího koncertu - Diponegoro University Choir z Indonésie, sbor, který jsme si tiše zařadili do kategorie mimozemšťanů. Jejich soutěžní vystoupení jsme neslyšeli, porota je ohodnotila zlatem ve čtvrtém levlu. My měli třetí.

No, měli radost, miláčkové, radost pohledět. My, dospělí, na tom nebyli lépe. A tak honem na čerstvý vzduch, doobjímat se, dojásat, dopovykovat nadšením. A když už skoro všichni odešli, objevili se na schodech před budovou Indonésané. Naše děti jim letěly gratulovat, pak společné focení a prosba, zda bychom jim nezaspívali naši hymnu, že teď letí do Prahy na festival Praga cantat, a rádi by se ujistili, že správně nastudovali výslovnost. Z toho povstal společný zpěv obou sborů, což bylo velmi kuriózní: Češi s Indonésany, z nichž polovina byli křesťané a polovina muslimové, zpívají ve Španělsku Kde domov můj. Proč taky ne.

Den však nekončil. Úderem sedmé stály ve skupinách po celé délce nákupní třídy všechny festivalové sbory a paní porotkyně i páni porotci dirigovali společnou píseň Peace of God, takže celá, kilometr dlouhá ulice v jedné chvíli zněla stejnou melodií. Pak ještě pár písniček sbory sborům vzájemně i náhodným chodcům. V osm hodin měla vypuknout fiesta na pláži s hromadnou konzumací paelly připravované v obřích pánvích. Počasí však bylo natolik proměnlivé, že bylo rozhodnuto vše opět uskutečnit ve fabrice a to jsme si zase nedovedli představit, jak se tolik lidí, kteří do sálu, sedíce těsně vedle sebe, odpoledne sotva vešli, bude cpát rýží a těma zvířátkama, co jsou v ní obsažena. Další překvapení. Vešli jsme do budovy a zjistili, že vedle vyhlásovacího sálu byla otevřena další komůrka, kde připraveno dva tisíce míst u stolů, a ještě se vešla polní kuchyně se čtyřmi pánvemi o průměru jistě přes tři metry, v nichž už žlutavá hmota pěkně bublala. Pěvectvo vyzváno k desetiminutové trpělivosti, poté vybidnuto k odběru stravy a tu se naše děti podivily, jak se mnohé dospělstvo horem pádem hlava nehlava hnalo ke zdroji, aby tam snad někdo nebyl dřív. Seděli jsme tedy v družných hovorech ještě asi tři čtvrti

hodiny a teprve potom odkráčeli pro večeri, které bylo stále dost pro všechny. V jídelním sále panoval značný hluk, podporovaný ještě dobrým nápadem kterýchsi mládežníků tlouci do stolů ve stylu afrického bubnování. Tloukly sbory, které ještě jídlo neměly, i ty, které už večeri dokončily. Bývalá tovární hala se chvěla v základech. Uvítali jsme tedy pozvánku k vyhlášení ceny publika a spolu s ostatními se přesunuli do sálu. Zde po mnohé přípravné hudbě a nikoli krátkých proslovech zveřejněno, že cenu publika obdržel Gibraltar, jenž soutěžil v kategorii pop. Přáli jsme mu to, protože porotci sboru nebyli nakloněni. Přidělili stříbro s poukazem na nesprávné vedení hlasů a podporování agresivního projevu dětí. Dost se jich to dotklo, protože, jak sami říkali, jsou zvyklí vyhrávat. Ted' mezi nimi zavládlo veliké nadšení, všechny děti se vyřítily na jeviště, kde naskákaly na staříčkého prezidenta festivalu a i jinak projevovaly radost. Zatleskali jsme a usoudili, že trocha spánku po vyčerpávajícím dni dětem nemůže škodit. Ne protestovaly, došly domů a brzy sladce spinkaly.

DEN OSMÝ - neděle

A také den rozloučení s Calellou a hotelem Continental, který jistě pamatuje lepší časy. Rádi bychom vstávali v domluveném čase, ale někteří naši kolegové si zřejmě domluvili časy dřívější a ted' v našem dunivém hotelu prohánějí své kolečkové kufry. Nelze přehlédnout. Po snídani kontrola pokojů a dvoufázový přesun k autobusu, mámeť kromě věcí soukromých ještě notnou hromádku sborového materiálu.

Po předchozích hektických dnech zastaveno na první pumpě a proveden generální úklid autobusu, již toho bylo zapotřebí, neb mnohé v minulých dnech upadlo a nebylo minuty napravovat. Očištění pokračujeme do Barcelony. Tentokrát cílíme na Sagradu, a to se smíšenými pocity, neboť jsme chtěli dovnitř a také se s předstihem pokusili prohlídku objednat. Dva týdny před odjezdem jsme však zjistili, že nejbližší volný termín připadá na období kolem svátků vánočních. Spoléháme se tedy na to, že také exteriér chrámu je dostatečně nosným zdrojem hlubokých pocitů a z autobusového výsedíště míříme na místo. Spolu s námi stejným směrem míří dost hodně dalších výprav, nicméně jejich pohyb se dosud neslévá v jednolitý proud. Je tedy naděje, že v okolí chrámu Sagrada familia bude možno postavit se na vlastní nohy, a bude-li situace obzvláště příznivá, snad mezi obdivovateli Gaudího architektury objevíme trhlínu, kam lze nasunout sbor a pořídit památeční fotografii. Osud nám byl příznivý, neušlapali nás, trhlínu jsme průběžně objevovali a fotili a fotili. Prohlídku jsme zahájili v parku naproti fasádě Zrození, pokračovali proti směru hodinových ručiček a postupně obešli celý chrám. Trvalo to dobrou hodinu, protože neskutečné množství detailů přitahovalo pozornost a žádalo si vysvětlení nebo alespoň dohady, o co zde běží. Děti byly stále pozorné a vnímavé, některé proto, aby stačily pořídit co nejvíce fotografií na všechny způsoby, jiné byly účastny učených rozprav v tématech Gaudí, Sagrada a různé souvislosti. Když byl kruh uzavřen, vstoupili jsme alespoň do obchůdku se suvenýry, kam

nebylo třeba pořizovat rezervaci. Byl to spíše pořádný market a vedle běžného turistického zboží zde bylo možno koupit i krásné výtvarné kousky zhotovené patrně podle návrhů samotného Gaudího. Zakoupili jsme plakát s chrámovým interiérem, když jsme tam nemohli, a odkráčeli k obědu. To byl ovšem velmi vydařený moment dne. Hned, ale opravdu hned naproti bazilice, jenom přes cestu, je podnik, kam se zaplatí vstupné, a pak se jí a pije, co hrdlo ráčí. Pro jistotu objednáno předem Martinou, která pro potřeby těchto situací disponuje výbornou španělštinou. V době, kdy jsme tam vešli, byl podnik prázdný až na skupinku asi deseti Čechů, kteří právě končili s obědem. Děti s rozmyslem stolovaly a znovu a znovu si chodily přidávat to, co dosud neokusily. Trvalo to poctivou hodinu, po níž jsme je napapané a dosytosti vyčurané odváděli k autobusu. Zamířili jsme do ulice, již jsme dopoledne přišli, ale byli jsme vykázáni pověřenou uniformou do ulice vedlejší, s poukazem na to, že touto ulicí většina turistických výprav přichází a my bychom se s nimi střetávali, pročež vytvářeli nesoulad. Uniforma měla pravdu, proud turistů byl souvislý a kolem chrámu už skutečně nebylo kam šlápnout. Zamířili jsme do ulice vedlejší, a co byste řekli? Hned jsme se srazili s jinou výpravou, která správně měla přicházet naší ranní ulicí a patrně schválně si vybrala tu odcházecí. A uniforma nikde. Tady i později odpoledne v Güelově parku, jsme si s Helenkou nejednou posteskli, že patrně již nikdy nebude možno zažít atmosféru pověstně krásných míst v klidu bez přítomností davů, jak to ještě z dřívějších let pamatujeme. To s plným vědomím, že i my tomuto stavu přispíváme. Patrně nezbyvá, než objevovat nová, dosud neznámá krásná místa, a těm profláknutým se vyhýbat.

Autobus právě přijížděl a brzy nás zručně dopravil k parku Güel, kde se turistické šílenství podařilo ještě více propracovat. Do parku se pouští každou půlhodinu maximálně 400 lidí. Autobus smí zaparkovat patnáct minut před objednanou hodinou vstupu a u vjezdu na parkoviště se prokázat příslušným voučrem. Tam je zřejmě sejmut nějaký kód či co, protože krátce po zaparkování už se na displeji uprostřed parkoviště objeví SPZ vozu a čas, kdy musí vypadnout. Zděšeně pelášíme ku vrátkům do parku, abychom si přiděleného času co nejvíce užili, ale činíme tak zcela zbytečně. Vezmou nás na vědomí, přidělí nějaké plánky a pak nás nechají stát za páskou přesně, ale přesně do té minuty a vteřiny, na kterou jsme objednáni. Park je poloprázdný, ale minutu navíc nám nedopřejí. Na rozdíl od Sagrady jsme se tedy dostali dovnitř a všechno, co již známe z obrázků a filmů teď upřímně obdivujeme. Hodina nám stačí na tři krátká zastavení, v nichž opět všichni žhaví své fotopřístroje. Zbude i chvilka na zpívání ve sloupové dvoraně, kde podle původního projektu měla být tržnice. O publikum okamžitě není nouze a jeho přízeň je zjevná. Počítáme minuty, abychom pány řidiče nedostali do maléru, popřípadě nedostali do maléru sebe, pokud by nám je skutečně z parkoviště vyhnali před naším příchodem. Již jsme několikrát zažili, že se dnes mnohé lokality s nikým nemažou. Náš odjezdový čas výstražně bliká, když nasedáme a poté se pomalu rozjíždíme. Odpoledne dosud příliš nepokročilo, zbývá tedy čas na chvíli rozhlížení z vyhlídkových teras kopce Montjuic. Autobus nás tam dopraví, potkáva je cestou některé další pamětihodnosti barcelonské.

Cestou do kopce obdivujeme mnohá půvabná zákoutí rozlehlého parku, jímž se vrch honosí. Chvíli pohlížíme s výšky na barcelonský přístav, později sejdem na jiný vyhlídkový balkón a kocháme se sličností Barcelony zalité odpoledním sluncem. Cestou zpět k autobusu narazíme na slavné sousoší Sardana a chvíli se pokoušíme z paměti vydolovat zbytky tanečního rychlokurzu, jenž doprovázel středěční zahajovací ceremoniál. Poté hodláme naplnit vychytralý záměr poskytnout dětem k večeři čerstvé pečivo a rozhlížíme se po nějakém supermarketu. Rozhlížíme se ovšem dost marně, protože je neděle a to je v Katalánsku lautr všude zavřeno. Bez pečiva tedy vyrážíme směrem k Leridě, která nás vítá počínajícím soumrakem. Jsouce bez pečiva, pro tentokrát klesneme dost hluboko a vezmeme zavděk večeří v McDonald, kde nám během tři čtvrtě hodiny připraví padesát porcí kornoutků s masem a zeleninou. Nasycené pěvectvo pak vezeme pěkným večerním městem do hotelu, který si děti velmi oblíbí, shledávající jej po všech stránkách lepším než ten dosavadní, festivalový. Poté klidná dobrá noc.

DEN DEVÁTÝ - pondělí

Oblíbenost hotelu Ramon Berenguer přes noc ještě zesílila navzdory poněkud bezradné snídaňové paní, která zřejmě neumí udržet jídelnu v plynulém chodu, přijde-li tam více než deset lidí. A přišlo. I tohle nakonec nějak dopadlo, naložili jsme autobus, který bez úhony přečkal noc přímo pod našima okny a vyjeli, opět posmutněle, obdivovat návrší, na němž se tyčí prastarý hrad a rovněž prastará katedrála Seu Vella. Také zde jsme se pokoušeli objednat prohlídku, ale naneštěstí mají v pondělí zavřeno. Volalo se tam, zda by nešla učinit výjimka, ale paní, co o tom nerozhoduje, pravila, že máme kamsi poslat mail, oni prý nám něco řeknou. Neřekli nám nic, a tak tu dnes procházíme liduprázdným návrším a jsme plni víry, že tento monument stojí za to i bez možnosti vstupu dovnitř. Pro jistotu si každou chvíli připomínáme úspěšnou soutěž, opakovaně pravíce obdivným způsobem „děcka, my jsme vyhráli“ a tak si to již třetí den užíváme, povolivše si nafukování a napařování sami mezi sebou, a to až do příjezdu domů, kdy se zase staneme skromnými a ostatní sbory respektujícími. Ted' ale bez uzardění padají výroky jako „roztrhli jsme je jak hady“, „dali jsme si je ke svačině“ a jim podobné a máme z nich nelíčenou psí radost. Radost máme i z liduprázdného okolí, tak kontrastujícího se včerejší přelidněností. Katedrála s vysokou zvonící se chmurně tyčí proti pošmourné obloze, hluboko pod námi město Lerida. Přicházíme ke mříži, jíž je možno nahlédnout do ambitů a chvíli bez hlesu zíráme na obrovské klenby vysoko nad námi i kamenné krajkové raně gotické architektury. Vzešel nápad zpívati skrze mříž do hlubin objektu v naději, že živáček s klíči, obluzen zpěvem našich sirén, odemkne a vpustí nás dovnitř. Před třiatřiceti lety jsme se tímto způsobem dostali až na věž Palazzo Vecchio ve Florencii a od té doby legenda ve sboru žije. Živáček se však neukazuje, proto se opět pouštíme do zpěvu katalánské lidové písně, abychom natočili facebookové pozdravení Zuzance, co před

odjezdem onemocněla, ale než se tak stane (sorry, Zuzanko), věci dostanou rychlý spád. V dálce na pusté písčité ploše se objeví dáma, která cílevědomě kráčí ke vstupním dveřím pro turistickou veřejnost, dnes beznadějně zamčeným. Martina ji ostrým startem dostihne dříve, než za sebou stačí zavřít, a svěří jí dojemný příběh o sboru, který touží shlédnout utajené krásy katedrály a navzdory všem snahám se vstupu v uzavíracím dni nedomohl. A to prosím vyhrál dvě zlaté medaile. Paní praví, že ona o tom sice nerozhoduje, ale poohlédne se po někom, kdo by takový skutek mohl vykonat. Poté na dlouhou dobu zmizí. Napjatý sbor ještě chvíli pokvikává, poté se ještě věnuje focení, ale pak, když si, holky, nemůžeme věřit, rozhodne vyklidit pole. Naštěstí jsou zde nějaké svátky a narozeniny, v předchozích hektických dnech dosud nepojednané. Obejdeme tedy katedrálu a stavíme se zády k pevnosti, kde by snad zpěv mohl lépe znít, a oslavencům zpíváme písničku na přání. Děti ale, díky čerstvým dojmům, přilnuly k vokálnímu umění a zpěvu nějak nemají dost. Pokračujeme ještě několika skladbami, a když už se zdá, že sbor je konečně nasycen vlastním uměním, odcházíme k autobusu. Sotva však vyjdeme na šikmou rampu vedoucí do nižších pater komplexu, spatříme naproti ve dveřích dva muže signalizující, že se máme vrátit k oné dosud uzamčené mříži. Plni radostného očekávání poslechneme a blahořečíme ochotné paní, že nás nenechala na holičkách. Mužové nás již očekávají, mříž odemčena, my vcházíme do ambitů a tají se nám dech nad staletou vznešeností, jíž je všude kolem nás plno. „Tak ta hodná paní to s vámi domluvila?“ tážeme se ochotných pánů, ale oni mají jiný příběh. O paní nic nevědí. Najednou prý zaslechli krásný zpěv, pohlédli na sebe a řekli si: „Tohle přece musíme dostat dovnitř.“ Jsme tedy uprostřed historie, pánové ji krátce doplní několika informacemi, pak jako co my jsme zač a že si můžeme zazpívat uprostřed rajskeho dvora, ale na pozvání do katedrály to nevypadá. Pokračuje se vyprávěním o vysoké zvonici, která historickému návrší vévodí, a tu Iva pohotově zatne drápek otázkou, zda by snad nebylo možno na věž vystoupit (jako ve Florencii, dodává česky). Pánové se po sobě váhavě kouknou, pak praví že donesou klíče, a ať se zatím rozdělíme na tři skupiny. Nu, pro klíče se šlo dvakrát, vyzkoušeny dva svazky, ale ten pravý klíč nenalezen. Spolu s upřímnými omluvami za planý poplach vysloven názor, že bychom snad jako náhradu přijali pozvání ke vstupu do katedrály. Jali jsme se tedy zpívat chorálovou melodii a takto průvodem skrze ambity vstoupili do místa, jež nám dočista vyrazilo dech. Obrovský prostor, více románský než gotický, v němž nebylo nic než kamenné zdivo a veliké, ke klenbě obrácené zrcadlo v boční lodi. Žádný mobiliář, žádné obrazy, žádné sochy. Jen to zrcadlo. Několik malých okének vysoko nad námi nedokázalo rozptýlit šero panující v hlavní lodi, naopak sloup světla vpadající rozetou lodí příčné osvětloval široké stupně před vstupem do presbyteria. Tam sbor zahájil své vystoupení určené pouze nám samotným a ochotným mužům, jejichž počet se zatím rozrostl na čtyři, a jejichž potěšení z krásného zpěvu si nijak nezadalo s tím naším. Jsme svědky zrodu další sborové legendy a vnímáme to jako odměnu za včerejší davové šílenství. V běžný návštěvní den bychom nic takového nezažili.

Všechno jednou končí, opouštíme pohádkovou scénu a cestou, již pod hradbami, potkáváme paní, která to běžela zařídit. Usmívá se a konstatuje: „Tak se vám to pěkně podařilo, že?“ Podezírám ji, že nebyla náš vstup domlouvat s ochotnými pány, ale někde mnohem výš...”

Opodál, nad jinou, mnohem vyšší hradební zdí vstupujeme na lávku, jež spojuje pevnostní baštu s výtahovou věží, tyčící se asi dvacet metrů před hradbami. Tam, nad malebným náměstím, na něž z výšky dobrých šedesáti metrů pohlížíme, vymyšlena vyhlídková plošina nabízející bezkonkurenční pohled na celé panoráma hradu i katedrály Seu Vella. Za zády dva rychlovýtahy, které nás po novém záchvatu fotografování dopraví na zmíněné náměstí, tak sevřené a sličné, že děti opět žadoní a domáhají se zpěvu. Nic nic, mišánkové, to tak, aby se vám to přejedlo. Všeho s mírou, jde se na autobus, už nám to jede.

Jede nám to k severovýchodu, ne však příliš daleko, o nějakých osmdesát kilometrů dál zamíříme do Anglesoly, města, které je sídlem firmy BonArea, jejíž rozlehlé haly již zdáli vidíme. Firma se zabývá prodejem potravin i veřejným stravováním. U silnice má svůj provozní areál, k němuž právě míříme. Veliká hala za kouřovými neprůhlednými skly ukrývá jednak velkou prodejnu potravin, jednak sympatický bufet, další ve stylu „zaplat' vstupné a jez, co zmůžeš“. Tentokrát za evropskou pětikorunu je nám umožněn vstup a děti se opět rozejdou za svými stravovacími zájmy. Bufet je rozlehlejší a také nepoměrně bohatší než jeho barcelonský kolega a vyznačuje se zejména možnostmi vybrat si z bohaté nabídky syrového masa, nezpracované sekané a také uzenin či zabíjačkových produktů a osobně si je tepelně upravit na stále žhnoucích plotýnkách. Po počátečních rozpacích tato činnost nabývá na oblibě a tu je možno pozorovat naše miláčky, jak v oblacích kouře pod velikými digestořemi nonšalantně obracejí plátky krkovičky či z boku na bok otáčejí chutné Katalánské klobásky - butifarry. Nasyceni a spokojeni pokračujeme v cestě, abychom s přicházejícím podvečerem dorazili do starobylého městečka Besalú, proslulého svým zalomeným mostem s odvážnými oblouky, ale také neporušenou krásou stovky let starých kamenných domků. Přítel Google umožnil předběžnou procházku touto lokalitou, a tak teď přesně víme, kde vystoupit a kterými uličkami projít, abychom se dostali na náměstí ke kostelu, kde děti opět nutkavě potřebují zazpívat, odtud na další malebné náměstí a pak už úzkou uličkou ke mýněnému mostu, objektu výrazně fotogenickému. Pomocí přítele Googlu již před odjezdem kousek od mostu vypátrána pěkná cukrárna se zmrzlinovým pultem. Ta je teď napadena pěvectvem, jež je vždy při chuti, a patrně vyjedena až po dna plastových vaniček. Poté chvíli prodléváme na mostě a nakonec sejdem až dolů k řece, odkud je na panoráma mostu i městečka moc pěkný pohled.

Čeká nás poslední úsek cesty. Do cíle naší cesty, města Figuerres, to již není daleko. Snadno nacházíme hotel Sidorme, další z řetězců specializovaných na pouhé přespání se základními službami a požitky. Pětipatrový objekt je nový, zdá se dobře vedený, právě sloužící recepční muž ochotný. V prostorách snídaňové jídelny připravíme večeři,

domluvíme s dětmi další nezbytnosti a po nedlouhém plánování dalšího dne odcházíme spát.

DEN DESÁTÝ - úterý

Ráno, hned po individuálním posnídání, rychle k cíli dnešního dopoledne. Je jím muzeum Salvatora Dalí zde ve Figueres a děti jsou patrně zvědavý, protože včera obšírně pohovořeno o surrealismu a poskytnuty obrazové publikace, jež nutně musely vyvolat mnohá pozdvižená obočí. Totéž po vstupu do dvorany muzea a následná široká paleta pocitů od obdivu i úžasu k odmítání a zavržení. Devadesát minut prohlížení, dohadů, rozhovorů, dotazů i stanovisek, přesně v duchu reakcí té části lidstva, která se s Dalího tvorbou již setkala. Po odchodu z muzea chtějí děti do blízkého kostela a na nose je jim vidět, jak by si zase stříhly nějakou naši. Nepodaří se, neboť v kostele již zpívá nějaká nahrávka, že aby to tady bylo autentické.

Po návratu do autobusu trochu měníme již pozměněné plány. Předně přítel Google napověděl, že do zamýšleného opatství Saint Martin ve francouzských Pyrenejích se dostaneme po svých, ale nikoliv autobusem. Bratru osm kilometrů pěšky tam i zpět plus pomalá jízda po klikatých silničkách, které k východišti vedou. Nelze stihnout. Klášter Sant Pére de Rodes, obvykle na dohled od Figueres, se skrývá v mracích tak černých, že snadno odhadnout, co se tam teď asi děje. A to jsme tam chtěli vařit. Nasnadě je tedy poslední varianta - zamířit do jistě slunné Francie a pustit se ne zcela krátkou odbočkou z hlavního směru do pohádkového města Carcassonu. Kdesi ještě na dohled od moře vaříme bramborovou kaši s uzeným masem. Pak již obrátka do vnitrozemí a autobus se žene k západu, abychom brzy spatřili hradby a věže této kamenné krásy. Poslední předchozí zastávka zde proběhla cestou do baskické Tolosy ve druhé půli října roku 2008. Lze tedy předpokládat, že pro všechny současné zpěváky bude Carcasson novým zážitkem. Tentokrát nás tak zoufale nehoní čas, dopřáváme si obsáhlejší vycházky, než byla ta poslední. I tady by miláckové rádi pěli ve starobylém kostele, i tady nám to znemožnila nahrávka nesoucí se pod klenbou chrámu. Nevadí, náladu jistě vylepší půlhodinka pro průzkum či plenění přepestré nabídky suvenýrních krámků, jimiž se hlavní třída městečka, klikatící se v šíři dobrých dvou a půl metru jeho středem, jen hemží. Finanční zdroje již patrně vyčerpány, a tak se miláckové začínají scházet již dlouho před vypršením časového limitu. Brzy poté vyrážíme na poslední úsek dnešní cesty a kolem osmé hodiny opět vjíždíme do brány hotelu Ibis Budget, který jsme tu zanechali ve smutku z našeho odjezdu před necelými sedmi dny. A kolik pěkného se za tu dobu odehrálo. Večeříme z přineseného materiálu, jímž jsou zejména rozličné sýry nakoupené ještě ve Španělsku, podávané s čerstvým chlebem a máslem, tu a tam střídané pikantními španělskými salámy. Děti pomáhají s přípravou večeře i likvidací pozůstatků v takové míře, že není pro všechny dost práce. Ty úspěšnější mažou, loupou, krájejí, rovnají na tácy a posléze smetají drobečky, ukládají kuchyňské potřeby a utírají stoly. Ty, na něž

práce nezbyla, jim závistivě nahlížejí přes rameno. Dojedeno, uklizeno, informováno, konec, zvonec.

DEN JEDENÁCTÝ - středa

Dnes to bude stručné. Ráno vstali, individuálně posnídali z rozdaných přidělů, nasedli a jeli až do večera, nějakých osm set kilometrů. Učinili pouze dvě významnější zastávky. Po necelé hodině jízdy sjeli z dálnice a úzkými silnicemi dosáhli pohledného parkoviště se základní občanskou vybaveností, kterážto právě prodělávala ranní úklid. Byli jsme první a jediní, kdo toho dne dorazil, a k našemu překvapení se závoru sama pohostinně zvedla, aniž v blízké budce kdokoliv prodléval. Šla zvěst, že na očekávanou pozoruhodnost je vstup volný, pouze parkovné třeba zaplatit. Když jsme vystupovali, bylo devět hodin a k závorové budce právě mířil odpovědný pracovník. Byli jsme tedy klidní, je komu platit, závoru má kdo zvednout. Prošli jsme se platanovou alejí a zdálky již probleskovala hladina řeky vinoucí se mezi křovinatými břehy. Vyšli jsme na terasu nad řekou a ukázal se nám v celé kráse a mohutnosti - legendární Pont du Gard. Je přesně takový jako na fotografiích, tisíciletý původ nenechává nikoho na pochybách, že je skutečně tisíciletý. Břeh řeky, všude jinde plný křovin, právě zde přechází do skalních ploten, na nichž možno popocházet, houfovat se, ano, a především fotografovat se. To také pilně činíme a pak, přes nepříjemně uhánějící čas, ještě ostrým pochodem nahoru na most. Je však třeba odtrhnout se, vrátit k autobusu a ujíždět dál. Usedneme, řidič Ferda popojde k budce, aby uplatil závoru, je však hnán zpátky k obchůdku na poloviční cestě k akvaduktu, kde se dozví, že poměry se změnila a přijde si pro Ivu, aby zaplatila vstupné, o němž nikde nebyla ani zmínka, jinak závoru zůstane dole. Za pokoukání na Pont du Gard tři a půl Eura za osobu. Pěkná past na ptáčky zpěváčky. Než se vše vyřídí (a není to jednoduché, Iva vyplňuje složitý formulář, kde je třeba uvést snad i číslo bot), Tomáš cosi zkoumá na palubní desce, pak se ke mně otočí, ať se jdu podívat. Nevěřím svým očím, ale tachometr v tuto chvíli ukazuje přesně tři tisíce, tři sta třicet tři celých, tři desetiny kilometru od začátku naší cesty.

Potom se ovšem zase roztočí a do večera skóre značně naroste. Mezitím ještě třeba v blízké obci pořídit nákup, jenže místo k zastavení autobusu je poněkud riskantní, vypadá, že by při troše štěstí mohla povolít krajnice. Využívám přestávky a pro sebe i nakupující počínám v prostoru zadních dveří vařit kávu. To ovšem Tomáš netuší a ve chvíli, kdy blízký kamion uvolní bezpečnější místo, spěchá, aby je obsadil, pročež musí obkroužit dva kruhové objezdy a několikrát odbočit. Na vratkém pultíku hlídám pět čerstvě zalitých káv, otevřenou sklenici instantu i vlastní rovnováhu. Bylo to, věru, o fous.

Druhou podstatnou zastávkou bylo vaření oběda. Za lehkého deštěku jsme pod otevřeným víkem skiboxu sestavili polní kuchyni, překvapivě rychle uvedli vodu do varu a vzápětí již dodělávali vytouženou minestru, kterou vařené stravování zájezdu vždy končí. Děťátka se olizovala, až se proolizovala na dno obrovského kastrolu a šla to zadržet porcí

mandarinkového kompotu. Kuchyně opět bleskově rozebrána, nádobí umyto, vše naloženo a pokračováno k severu. Co se dělo kolem autobusu netuším, byv po celou dobu v zajetí dopisování dlužných částí cestopisu. Po několika hodinách se setmělo, pak zvonil telefon, jímž se recepční cílového hotelu hodlal dotázat, jak daleko ještě jsme, leč nebylo ho vůbec slyšet. Na místo nám zbývalo pár kilometrů, které jsme vbrzku zvládli a přijeli ve vyhovující době, tedy před devátou. Kolem hotelu již panáčkovali nezbytní místní donaldi, které naše dívky profesionálně ignorovaly, avšak nebyli to donaldi ledajací, nýbrž vynalézaví. Za chvíli se objevili na chodbě hotelu ve společnosti dost velkého ohaře a pokoušeli se nám namluvit, že ten pes patří určitě do hotelu a že ho nemohou vyhnat, protože by ho venku jistě srazilo auto. Byl to moc pěkný a přítulný pes, který si nás hned oblíbil, ale Helenka dorostence i se zvířetem razantně vykázala, jsouc pak plna obav, aby si svou nelibost neodreagovali na autobusu parkujícím v dosti tmavém koutu za hotelem.

Děťátka se vrhla na přípravu večeře a opět, stejně jako při předchozích aktivitách tohoto druhu, nabídka převyšovala poptávku, to jest práce zdaleka nebylo tolik jako ochotných pomocníků nabízejících své služby. Moc příjemné konstatování. Pak již věšení dlužných zápisů na FB a rozmrzelost z pomalého připojení, jímž fotky nechtěly prolézat.

Vážení a milí, v tuto chvíli si předběžně dovolím náš cestopis ukončit. Věřím, že zítřejší závěrečné putování nás v pořádku přivede domů. Kromě pozdního oběda někde u Plzně již neočekáváme významných prožitků. Pokud by však nastaly, rádi ještě něco přičiníme, stejně jako obsáhlé poděkování všem spřízněným duším. Zatím velmi pozdravujeme a děkujeme za pozornost i přízeň.

P.S. Jak řekli, tak udělali. Po celý den usilovně uháněli, ve známé již hospůdce poobědvali a ve slušném čase (kolem desáté) do Šumperka dorazili. I byla veliká sláva před Komínem, špunty s flitry létaly, gratulace nebraly konce a Aká si mi krásna ani nebyla tak falešná jako obvykle. To víte, mezinárodně úspěšný sbor...

Zbývá poděkování. Nejdříve dětem za trpělivost v nelehké přípravě, za ochotu udělat si čas i mobilizovat síly, kdykoli energie dochází. Za příjemnou společnost po celou dobu putování a výjimečnou schopnost poradit si s každou patálií tělesnou i duševní, jichž na zájezdech vždy nepočítaně. Rodinám, jejichž každodenní život často děti obracejí naruby, tlumočice požadavky sboru a trvající na jejich naplnění. Proto velké díky za trpělivost a pochopení. Z řad našich zpěváků i jejich rodin vyšlému společenství Modrých špendlíků, jemuž není lhostejný sborový život i poté, co sborové členství pominulo. Dále našemu mnohaletému sponzoru, Pramet Tools, s.r.o., jehož jsme se nikdy nemuseli doprošovat. Před dávnou dobou sám spolupráci nabídl a od té doby tiše a nezištně pomáhá. Poděkování našemu domečku, Středisku volného času Doris, jež o svůj sbor příkladně pečuje, daleko nad rámec běžných zvyklostí. Celá desetiletí máme na paměti, že spoluvytváříme obraz rodného města blíže i daleko za jeho hranicemi. Vážíme si toho, že

město Šumperk naše usilování vnímá a oceňuje všude tam, kde je to možné. Takové vědomí je příjemné nejenom v materiální rovině. Zdálo by se, že Olomoucký kraj je instituce vzdálená, jež sotva bude mít zájem o ovečky popásající se ve vzdálených regionech. Není tomu tak, v posledních třech letech se nám dostalo výrazné finanční pomoci, bez níž bychom těžko dokázali vše, čím se nyní těšíme. Proto také Olomouckému kraji nevšední poděkování. Za všechny zúčastněné Tomáš Motýl.

To tady zbylo po vyplňování cest'áků:

- 09:00 Rozvadov - pondělí 17.10.**
- 14:00 Lindenau - pondělí 17.10.**
- 14:30 Au - pondělí - 17.10.**
- 21:00 Ženeva - pondělí - 17.10.**
- 10:00 Le Perthus - středa - středa 18.10.**
- 13:00 Le Perthus - úterý - 25.10.**
- 07:30 Strasbourg - čtvrtek - 27.10.**
- 13:00 Rozvadov - čtvrtek - 27.10.**

v plynulém chodu, přijde-li tam více než deset lidí. A přišlo. I tohle nakonec nějak dopadlo, naložili jsme autobus, který bez úhony přečkal noc přímo pod našima okny a vyjeli, opět posmutněle, obdivovat návrší, na němž se tyčí prastarý hrad a rovněž prastará katedrála Seu Vella. Také zde jsme se pokoušeli objednat prohlídku, ale naneštěstí mají v pondělí zavřeno. Volalo se tam, zda by nešla učinit výjimka, ale paní, co o tom nerozhoduje, pravila, že máme kamsi poslat mail, oni prý nám něco řeknou. Neřekli nám nic, a tak tu dnes procházíme liduprázdným návrším a jsme plni víry, že tento monument stojí za to i bez možnosti vstupu dovnitř. Pro jistotu si každou chvíli připomínáme úspěšnou soutěž, opakovaně pravice obdivným způsobem „děcka, my jsme vyhráli“ a tak si to již třetí den užíváme, povolivše si nafukování a napařování sami mezi sebou, a to až do příjezdu domů, kdy se zase staneme skromnými a ostatní sbory respektujícími. Ted' ale bez uzardění padají výroky jako „roztrhli jsme je jak hady“, „dali jsme si je ke svačině“ a jim podobné a máme z nich nelíčenou psí radost. Radost máme i z liduprázdného okolí, tak kontrastujícího se včerejší přelidněností. Katedrála s vysokou zvonící se chmurně tyčí proti pošmourné obloze, hluboko pod námi město Lerida. Přicházíme ke mříži, jíž je možno nahlédnout do ambitů a chvíli bez hlesu zíráme na obrovské klenby vysoko nad námi i kamenné krajkové raně gotické architektury. Vzešel nápad zpívatí skrze mříž do hlubin objektu v naději, že živáček s klíči, obluzen zpěvem

našich sirén, odemkne a vpustí nás dovnitř. Před třiatřiceti lety jsme se tímto způsobem dostali až na věž Palazzo Vecchio ve Florencii a od té doby legenda ve sboru žije. Živáček se však neukazuje, proto se opět pouštíme do zpěvu katalánské lidové písně, abychom natočili facebookové pozdravení Zuzance, co před odjezdem onemocněla, ale než se tak stane (sorry, Zuzanko), věci dostanou rychlý spád. V dálce na pusté písčité ploše se objeví dáma, která cílevědomě kráčí ke vstupním